

La salut i els seus determinants en adolescents de Barcelona

ENQUESTA FRESC 2021

CSB Consorci Sanitari
de Barcelona

ASB Agència
de Salut Pública

La salut i els seus determinants en adolescents de Barcelona Enquesta FRESC 2021

Autoria i redacció:

Esther Sánchez-Ledesma, Gemma Serral, Carles Ariza, Maria José López, Catherine Pérez i Grup col·laborador enquesta FRESC 2021.

Cita recomanada:

Sánchez-Ledesma E, Serral G, Ariza C, López MJ, Pérez C, i Grup col·laborador enquesta FRESC 2021. La salut i els seus determinants en adolescents de Barcelona. Enquesta FRESC 2021. Barcelona: Agència de Salut Pública de Barcelona; 2022.

Agraïments:

A tot l'alumnat i centres educatius que han participat a l'Enquesta. GESOP (Gabinet d'Estudis Socials i Opinió), empresa col·laboradora del treball de camp.

Disseny: oM disseny

© 2022 Agència de Salut Pública de Barcelona.
Tots els drets reservats.

Per a més informació:

<https://www.aspb.cat/arees/la-salut-en-xifres/enquesta-fresc/>

D.L.: B 6894-2022

Aquesta publicació està sota una llicència Creative Commons Reconeixement – No Comercial – No Derivades (BY-NC-ND)

<https://creativecommons.org/>

Índex

Enquesta FRESC.....	4
Objectiu general i metodologia	5
Descripció de la mostra.....	6
Salut i benestar.....	9
Entorn socioeconòmic i sociodemogràfic.....	13
Entorn urbà i medi ambient.....	14
Relacions personals.....	22
Discriminació i violències.....	24
Afectivitat i sexualitat.....	29
Alimentació.....	35
Temps de lleure i descans.....	37
Consum de substàncies addictives.....	44
Covid-19.....	51
Idees clau.....	56
Recursos d'interés.....	62

Enquesta FRESC

- L'enquesta FRESC (**F**actors de **R**isc en **E**studians **d**e **S**eCundària) es duu a terme, periòdicament des de 1987, en mostres representatives dels centres educatius de la ciutat Barcelona.
- L'enquesta s'administra a alumnat de: 2n d'ESO (13-14 anys), 4t d'ESO (15-16 anys), 2n de batxillerat i 2n de CFGM (17-19 anys).

Més informació sobre l'Enquesta FRESC:

Visualitzador de dades:

<https://www.aspb.cat/docs/fresc/>

Pàgina web:

www.aspb.cat/arees/la-salut-en-xifres/enquesta-fresc/

ESO: Educació Secundària Obligatòria
CFGM: Cicles Formatius de Grau Mig

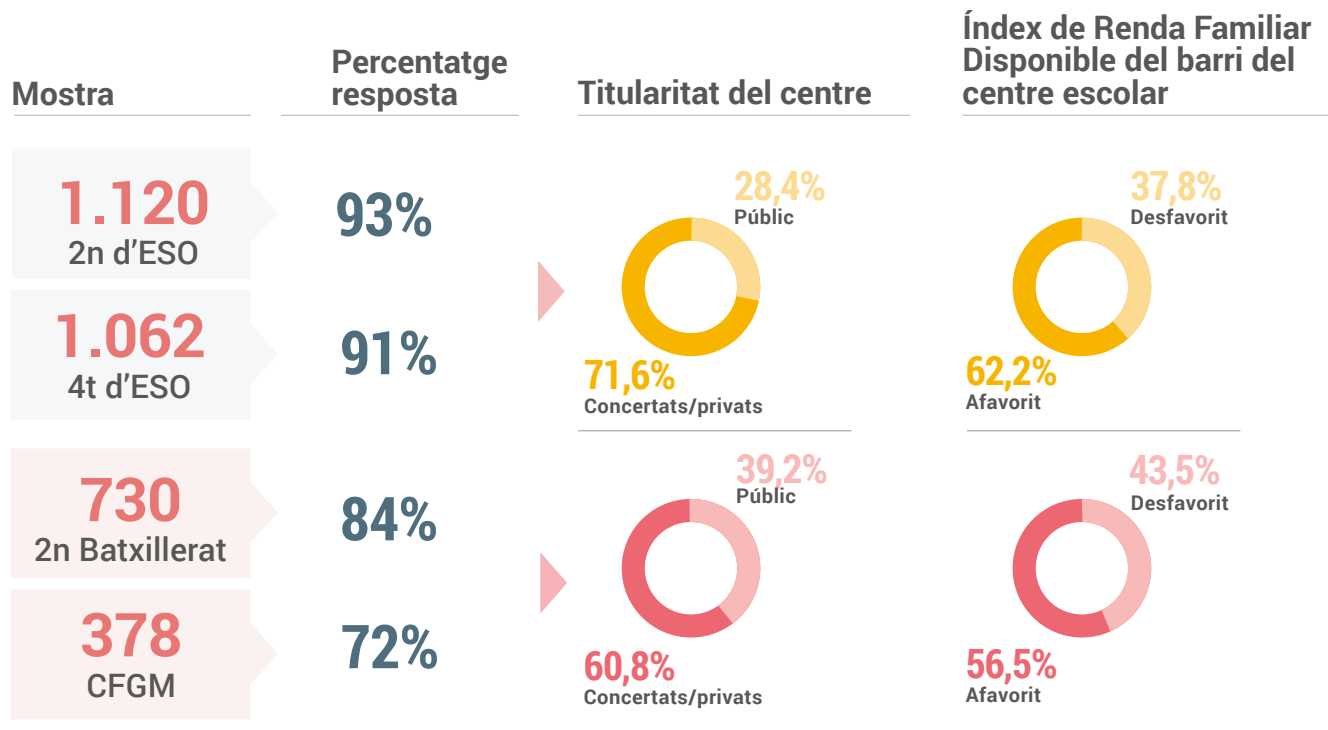
Objectiu general

- Conèixer els determinants, comportaments i actituds relacionats amb la salut de l'alumnat adolescent de la ciutat de Barcelona, així com el seu impacte en les desigualtats socials en la salut, per orientar i avaluar polítiques i intervencions de promoció de la salut.

Metodologia

- S'ha obtingut una mostra representativa de l'alumnat de 2n d'ESO (13-14 anys), de 4t d'ESO (15-16 anys) i de 2n de Batxillerat juntament amb els CFGM del mateix nivell (17-19 anys).
- En la mostra s'ha mantingut la proporció d'aules segons: la titularitat dels centres i el nivell socioeconòmic del barri on s'hi troben ubicats, dins de cada districte.
- L'enquesta s'ha administrat *online* per personal extern al centre escolar. El treball de camp s'ha realitzat entre els mesos de febrer i maig del 2021.
- Les dades es mostren desagregades per sexe. No totes les variables van tenir resposta pel total de la mostra.

Descripció de la mostra

ESO: Educació Secundària Obligatòria

alumnat enquestat/
alumnat matriculat

Sexe de l'alumnat enquestat

Noies

51,2%

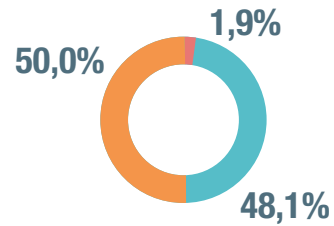

Nois

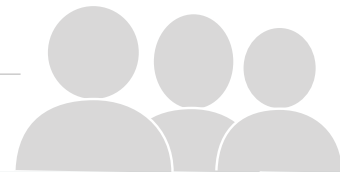
48,8%

Gènere de l'alumnat enquestat

- Noia
- Noi
- No binari

Salut i benestar

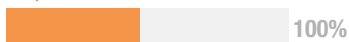
Salut percebuda

En les noies, la salut percebuda regular/dolenta és major en els centres ubicats en barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Noies

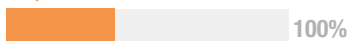
Excel·lent/molt bona

47,9%

Bona

38,4%

Regular/dolenta

13,5%

Nois

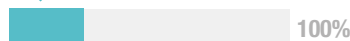
Excel·lent/molt bona

66,5%

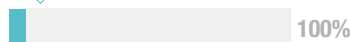
Bona

26,4%

Regular/dolenta

6,7%

► La salut percebuda regular/dolenta augmenta amb l'edat i és major en les noies.

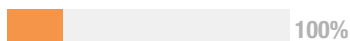
Salut i benestar

Salut mental

Percentatge d'adolescents en risc de patir un problema de salut mental.

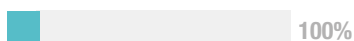
Noies

19,9%

Nois

11,1%

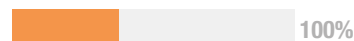
- ▶ En les noies, els percentatges són majors als nivells de: 2nESO (13-14 anys) i 2nBatxillerat/ CFGM (18-19anys).
- ▶ És major en barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Benestar emocional

Percentatge d'adolescents que declaren malestar emocional.

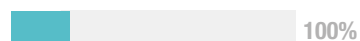
Noies

38,6%

Nois

20,3%

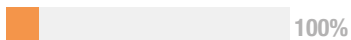
- ▶ En ambdós sexes augmenta amb l'edat.
- ▶ És major en les noies de centres ubicats en barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Satisfacció global amb la vida

Noies

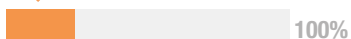
Molt baixa

12,0%

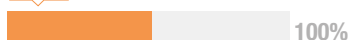
Baixa

23,6%

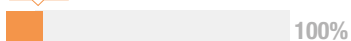
Alta

51,6%

Molt alta

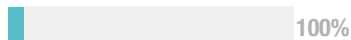
12,7%

Nois

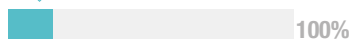
Molt baixa

5,7%

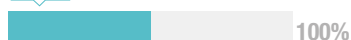
Baixa

16,0%

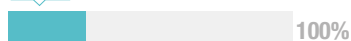
Alta

50,4%

Molt alta

27,9%

La satisfacció amb la vida mesura la manera en què les persones avaluen la seva vida en general, puntuant-la en una escala de 0 a 10 (on 0=molt baixa satisfacció i 10=molt alta satisfacció).

- ▶ La satisfacció amb la vida disminueix amb l'edat i és menor en l'alumnat dels centres ubicats en barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Salut i benestar

Les noies presenten major insatisfacció amb la seva imatge corporal que els nois.

Insatisfacció corporal

Noies

63,2%

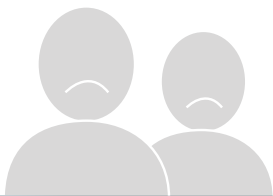

Nois

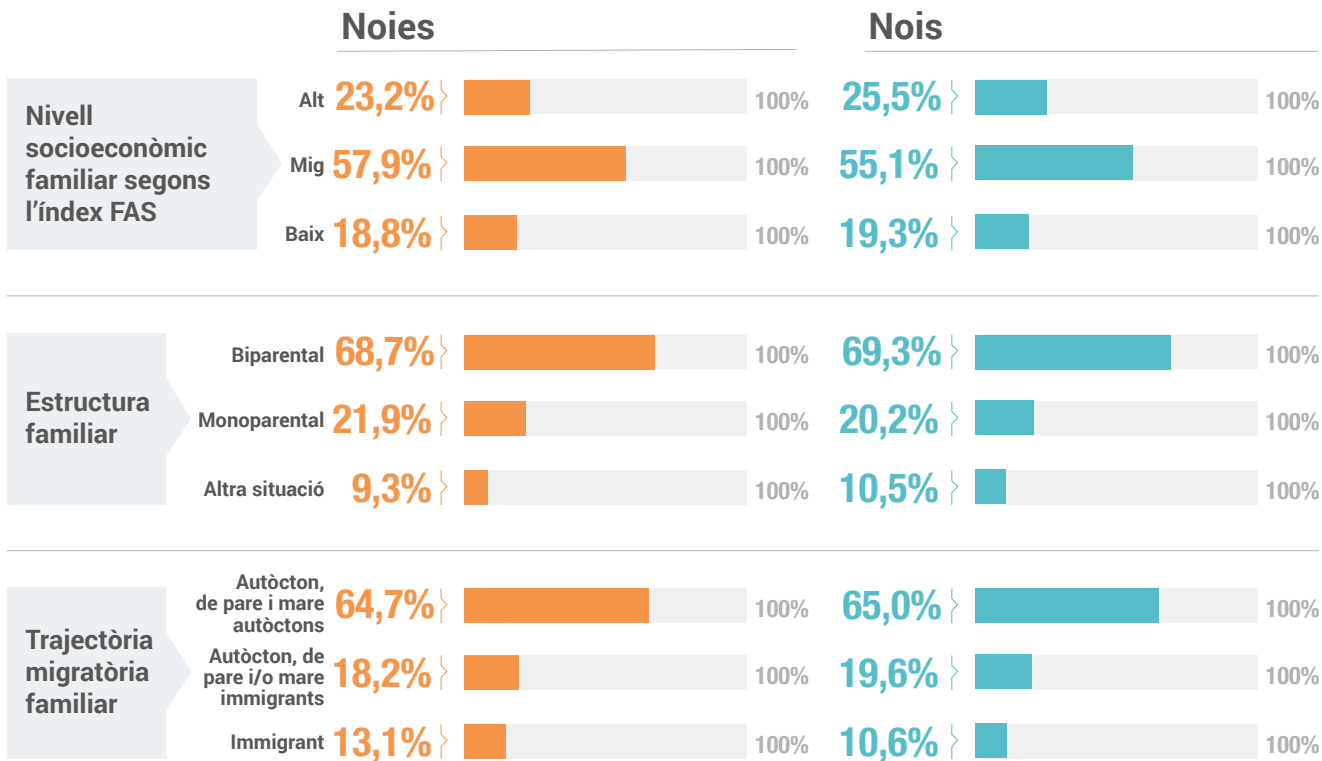
55,3%

- ▶ La insatisfacció corporal supera el 50% en ambdós sexes. Tendeix a disminuir amb l'edat.
- ▶ No hi ha diferències segons el nivell socioeconòmic del barri del centre escolar.

Entorn socioeconòmic i sociodemogràfic

Autòcton/a: Nascut/da en territori espanyol. FAS: Family Affluence Scale.

Entorn urbà i medi ambient

Mitjà de transport habitual en el trajecte escolar

Els mitjans de transport actiu són els més usats per anar al centre escolar.

- ▶ El seu ús és més freqüent en barris de nivell socioeconòmic desfavorit i disminueix amb l'edat, en ambdós sexes.

Transport actiu (a peu o en bicicleta):

Noies

57,2%

Nois

65,6%

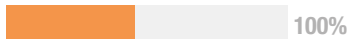

Transport públic:

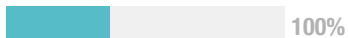
Noies

44,6%

Nois

37,4%

Mitjans motoritzats privats
(patinet elèctric, moto o cotxe):

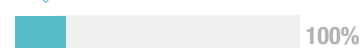
Noies

18,6%

Nois

18,1%

► És el segon mitjà de transport més usat per anar al centre escolar.

► Són més freqüents en barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Entorn urbà i medi ambient

Característiques del trajecte escolar

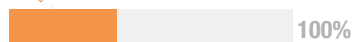
Percepció de soroll

Percentatge d'adolescents que perceben **molt soroll en el trajecte cap al centre escolar.**

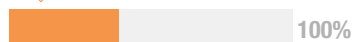

Noies

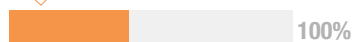
2n ESO
38,2%

4t ESO
38,4%

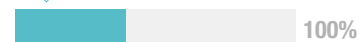

2n Batxillerat / CFGM
42,2%

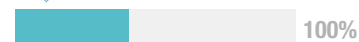

Nois

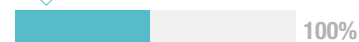
2n ESO
39,0%

4t ESO
40,4%

2n Batxillerat / CFGM
47,9%

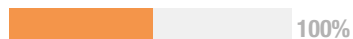
► És major en els barris de nivell socioeconòmic afavorit, en ambdós sexes.

Presència de vegetació

Percentatge d'adolescents que declaren que **hi ha poca vegetació en el seu trajecte cap al centre escolar.**

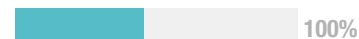
Noies

51,2%

Nois

45,5%

- ▶ No s'observa un patró clar d'edat.
- ▶ Es percep menys vegetació als barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Entorn urbà i medi ambient

El barri de residència

Els hi agrada molt o bastant el barri on viuen.

Noies

76,7%

Nois

82,2%

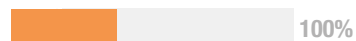

- ▶ És major en l'alumnat de centres ubicats en barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Inseguretat al caminar pel barri de nit

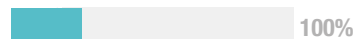
Noies

36,8%

Nois

24,3%

- ▶ Les noies se senten més insegures que els nois, quan caminen pel barri de nit.
- ▶ Augmenta amb l'edat i és major en els barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Emergència climàtica

Preocupació pel canvi climàtic

Noies

80,4%

Nois

65,4%

► És major als centres de barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Efecte negatiu del canvi climàtic en les seves vides

Noies

86,4%

Nois

78,8%

► Augmenta amb l'edat en les noies.

► És major als centres de barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Entorn urbà i medi ambient

Pobresa energètica

Percentatge d'alumnat que declara que fa sempre fred i/o calor a casa seva.

Fred a casa, durant l'hivern:

Calor a casa, durant l'estiu:

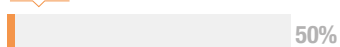
▶ La pobresa energètica és major en l'alumnat de nivells socioeconòmics desfavorits.

NSE: Nivell Socioeconòmic
Nivell socioeconòmic calculat a través de l'índex FAS
(Family Affluence Scale)

Noies

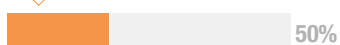
NSE afavorit

1,8%

NSE desfavorit

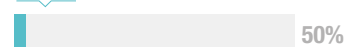
18,3%

Nois

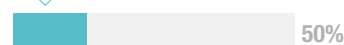
NSE afavorit

2,7%

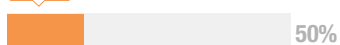
NSE desfavorit

13,2%

NSE afavorit

13,5%

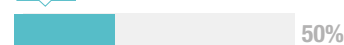
NSE desfavorit

31,2%

NSE afavorit

18,3%

NSE desfavorit

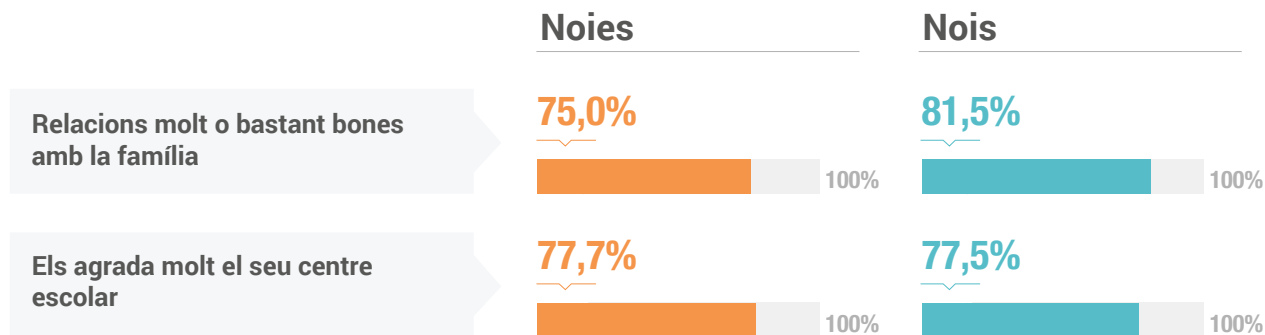
29,7%

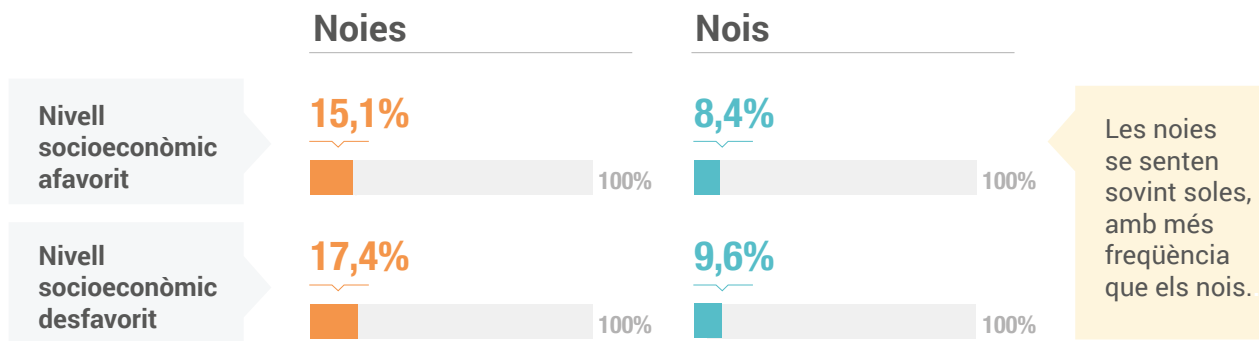
Relacions personals

Relacions amb la família i sentiment cap a l'escola

► El sentiment positiu cap a l'escola és major en els centres de nivell socioeconòmic afavorit, en ambdós sexes.

Soledat

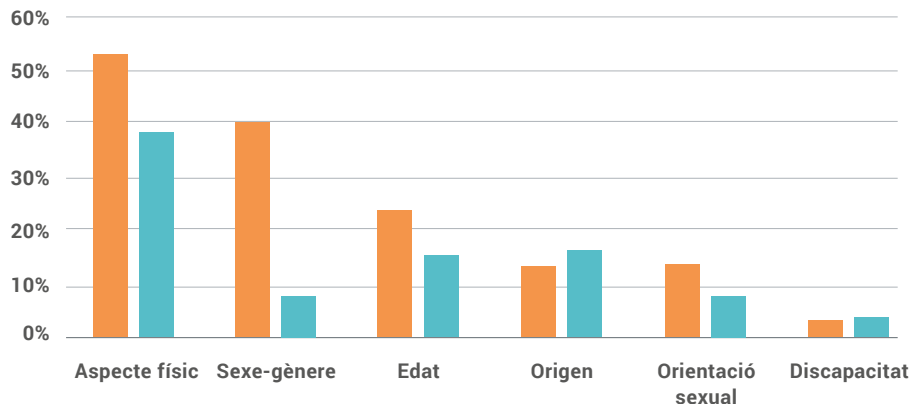
- ▶ La soledat és major en l'alumnat de centres de barris nivell socioeconòmic desfavorit, en ambdós sexes. No segueix un patró clar d'edat.

Discriminació i violències

En ambdós sexes, la principal discriminació és per l'aspecte físic.

■ Noies
■ Nois

Motius més freqüents de discriminació

- ▶ En les noies, la discriminació per aspecte físic es manté estable amb l'edat i és major en els barris de nivell socioeconòmic desfavorit. La discriminació per raó de sexe i/o gènere ocupa la segona posició i augmenta amb l'edat.
- ▶ En els nois, en canvi, la segona causa de discriminació és per origen o ètnia i no segueix un patró clar per edat.

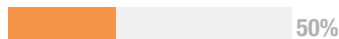
Maltractament per part de la parella

Víctimes de maltractament per part de la parella.

Noies

2n ESO

19,2%

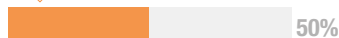
4t ESO

26,3%

2n Batxillerat / CFGM

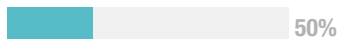
24,8%

Nois

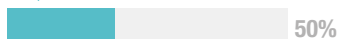
2n ESO

15,2%

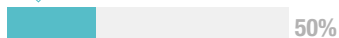
4t ESO

19,0%

2n Batxillerat / CFGM

15,7%

- ▶ El maltractament per part de la parella és més elevat en les noies i augmenta en els nivells de 2n i 4t d'ESO.
- ▶ Els maltractaments emocionals són els més freqüents.

Durant els últims 12 mesos, alguna vegada has rebut per part de la teva parella maltractaments emocionals, físics o sexuals?

Les dades fan referència només a l'alumnat que declara haver tingut parella en els últims 12 mesos (N=1.078)

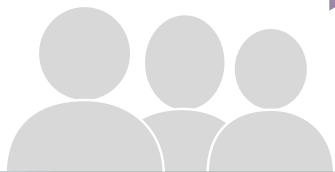
Discriminació i violències

Diem que una persona és maltractada quan una altra persona, o grup de persones, li diu o fa coses que li són desagradables i la fan sentir malament.

També hi ha maltractament quan se li pren el pèl continuament i a ell/a no li agrada, o quan se l'exclou o margina del grup.

No es considera maltractament quan dues persones que tenen força i poder semblants discuteixen o es barallen.

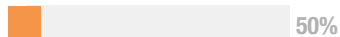
Tampoc no hi ha maltractament quan la burla es fa de forma amistosa o jugant.

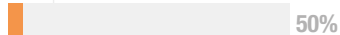
Maltractament en l'entorn escolar (*bullying*)

Noies

Víctima
5,8%

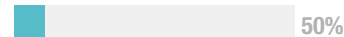

Agressor/a
2,6%

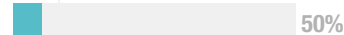

Nois

Víctima
5,4%

Agressor/a
5,1%

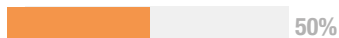
- ▶ Es més freqüent a 2n ESO (13-14 anys) en ambdós sexes i va disminuint amb l'edat.
- ▶ No s'observen diferències segons el nivell socioeconòmic del barri on es troba ubicat el centre.

Maltractament per internet (*ciberbullying*)

Noies

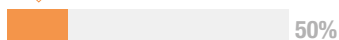
Víctima

25,0%

Agressor/a

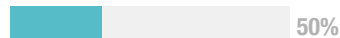
10,6%

Nois

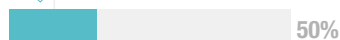
Víctima

16,7%

Agressor/a

15,5%

Has fet servir Internet i/o les xarxes socials per perjudicar alguna persona (enviament de fotos, vídeos, comentaris)?

T'has sentit assetjat/da, amenaçat/da o creus que t'han fet bullying a través d'internet?

- ▶ Disminueix amb l'edat en ambdós sexes.
- ▶ No s'observen diferències segons el nivell socioeconòmic del barri on es troba el centre.

Discriminació i violències

Alguna vegada has patit assetjament sexual (qualsevol conducta verbal o física, amb contingut sexual, que sigui ofensiva i no desitjada per tu)?

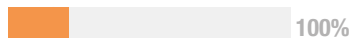

Assetjament sexual

Noies

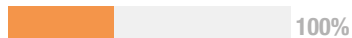
2n ESO

21,6%

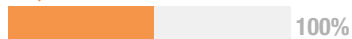
4t ESO

37,6%

2n Batxillerat / CFGM

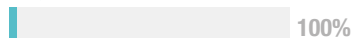
51,8%

Nois

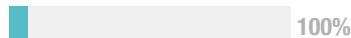
2n ESO

3,6%

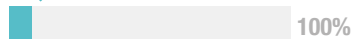
4t ESO

6,2%

2n Batxillerat / CFGM

8,0%

- ▶ Les noies pateixen assetjament sexual més freqüentment que els nois i és major als centres de barris de nivell socioeconòmic desfavorit.
- ▶ Els espais on les noies pateixen més freqüentment assetjament sexual són, per aquest ordre: al carrer, a les xarxes socials i als espais d'oci.

Afectivitat i sexualitat

Atracció sexual	Noies	Nois
Només persones del meu sexe:	9,8%	9,7%
Habitualment persones del meu sexe, però alguna vegada també de l'altre:	7,5%	2,9%
Indistintament, persones del meu sexe i de l'altre:	11,4%	2,1%
Habitualment persones de l'altre sexe, però alguna vegada també del meu sexe:	15,8%	3,7%
Només persones de l'altre sexe:	48,5%	77,7%

- ▶ L'atracció sexual diferent a la preferència de només persones de l'altre sexe, és major en les noies i en els barris socioeconòmicament afavorits.

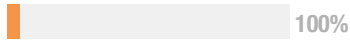
Les dades no inclouen la mostra del nivell de 2n ESO (N=2.170)

Relacions sexuals

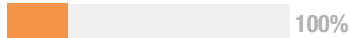
Percentatge d'alumnat que ha tingut alguna vegada relacions sexuals.

Noies

2n ESO
4,0%

4t ESO
21,5%

2n Batxillerat / CFGM
56,6%

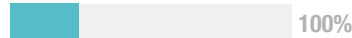

Nois

2n ESO
5,6%

4t ESO
24,7%

2n Batxillerat / CFGM
58,0%

- ▶ En ambdós sexes, la mitjana d'edat de les primeres relacions sexuals (amb o sense penetració) se situa en els 15 anys.

Afectivitat i sexualitat

Les noies declaren més satisfacció amb les seves relacions sexuals que els nois.

Satisfacció amb les relacions sexuals

Noies

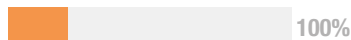
Molt/bastant satisfeta

71,8%

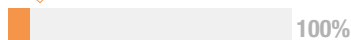
Ni satisfeta ni insatisfeta

20,1%

Molt/bastant insatisfeta

7,1%

Nois

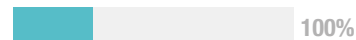
Molt/bastant satisfet

64,2%

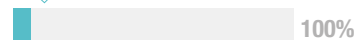
Ni satisfet ni insatisfet

28,9

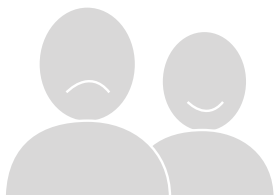
Molt/bastant insatisfet

6,1%

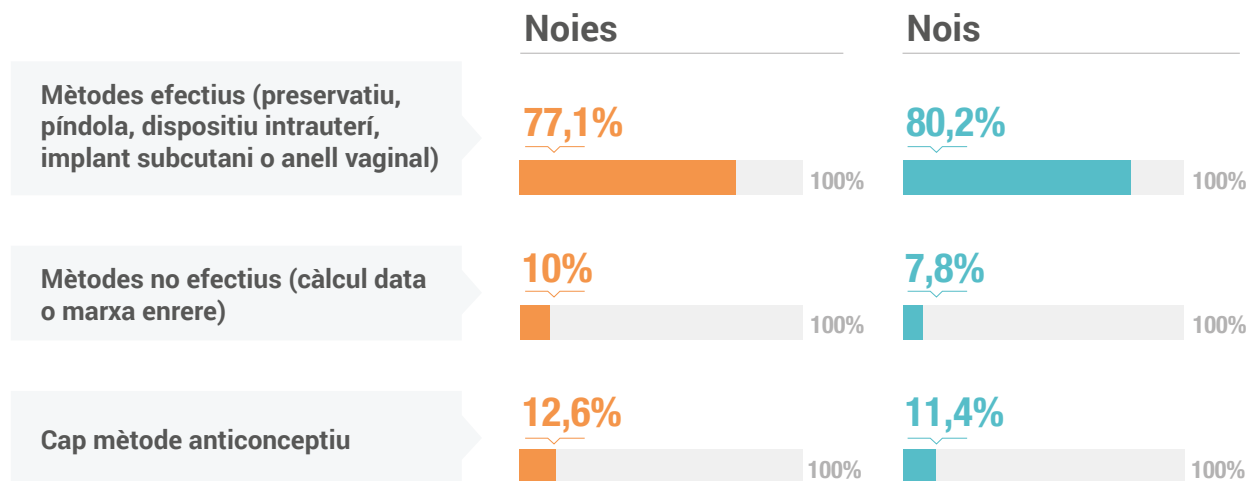

- ▶ No s'observen diferències per nivell socioeconòmic del barri on es troba el centre escolar.

Les dades no inclouen la mostra del nivell de 2n ESO (N=2.170)

Ús de mètodes anticonceptius en l'última relació sexual

Les dades fan referència només a l'alumnat que declara haver tingut relacions sexuals amb penetració (N= 744).

- ▶ L'ús de mètodes efectius augmenta amb l'edat. En general s'observa una tendència descendent de l'ús del preservatiu en l'última relació sexual amb penetració.
- ▶ Utilitzar un mètode no efectiu o cap mètode és major als centres de barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Afectivitat i sexualitat

Ús de la píndola de l'endemà alguna vegada a la vida

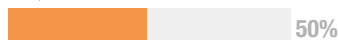
El percentatge d'ús de la píndola de l'endemà augmenta amb l'edat.

Noies

4t ESO

25,0%

2n Batxillerat / CFGM

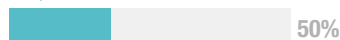
34,5%

Nois**

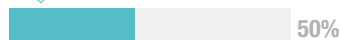
4t ESO

18,1%

2n Batxillerat / CFGM

22,2%

** L'han sol·licitat per a una altra persona (parella, amiga, companya de classe, etc). Les dades fan referència només a l'alumnat que declara haver tingut relacions sexuals amb penetració (N=744).

▶ No hi ha diferències segons el nivell socioeconòmic del barri on està situat el centre escolar.

Alimentació

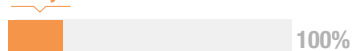
Esmorzar

Percentatge d'adolescents que no esmorzen cap vegada abans de sortir de casa.

Noies

2n ESO

19,7%

4t ESO

27,1%

2n Batxillerat / CFGM

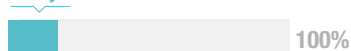
31,0%

Nois

2n ESO

17,3%

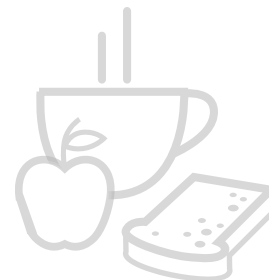
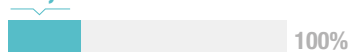
4t ESO

19,7%

2n Batxillerat / CFGM

26,0%

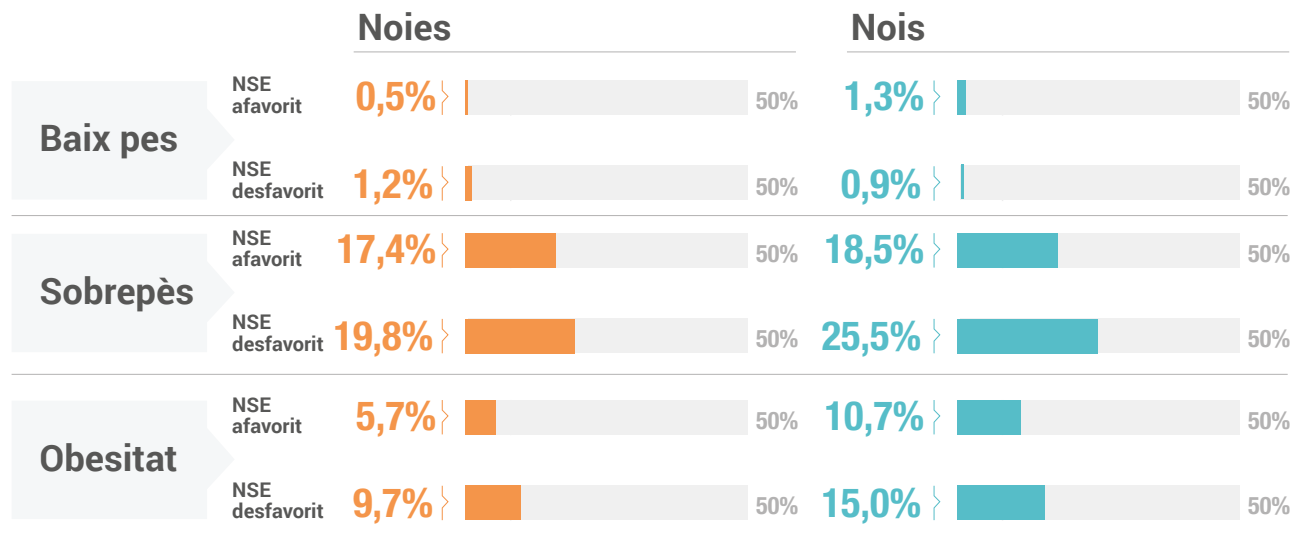

- ▶ El percentatge d'adolescents que no esmorzen cap vegada, abans de sortir de casa, augmenta amb l'edat i és major en noies que en nois.
- ▶ No s'observen diferències segons el nivell socioeconòmic del barri on es troba ubicat el centre escolar.

Alimentació

Pes

- ▶ L'alumnat de centres de barris de nivell socioeconòmic desfavorit presenta més sobrepès i obesitat, en ambdós sexes i a totes les edats.
- ▶ El sobrepès i l'obesitat disminueix amb l'edat, tant en noies com en nois.

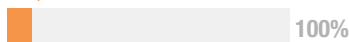
Temps de lleure i de descans

Activitat física insuficient o sedentarisme

Noies

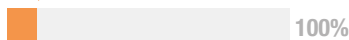
2n ESO

9,9%

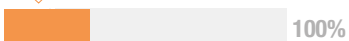
4t ESO

10,5%

2n Batxillerat / CFGM

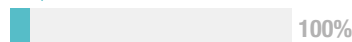
29,9%

Nois

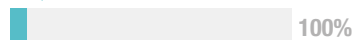
2n ESO

7,4%

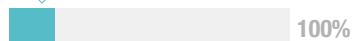
4t ESO

6,6%

2n Batxillerat / CFGM

15,2%

- ▶ L'activitat física insuficient, o sedentarisme, és major en les noies i augmenta amb l'edat.
- ▶ També és major en l'alumnat de centres ubicats en barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Hores de son (en dies de classe)

Alumnat que dorm menys de 8h en dies de classe.

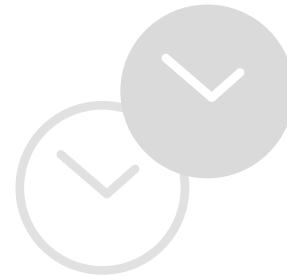
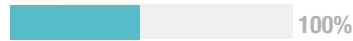
Noies

54,0%

Nois

45,4%

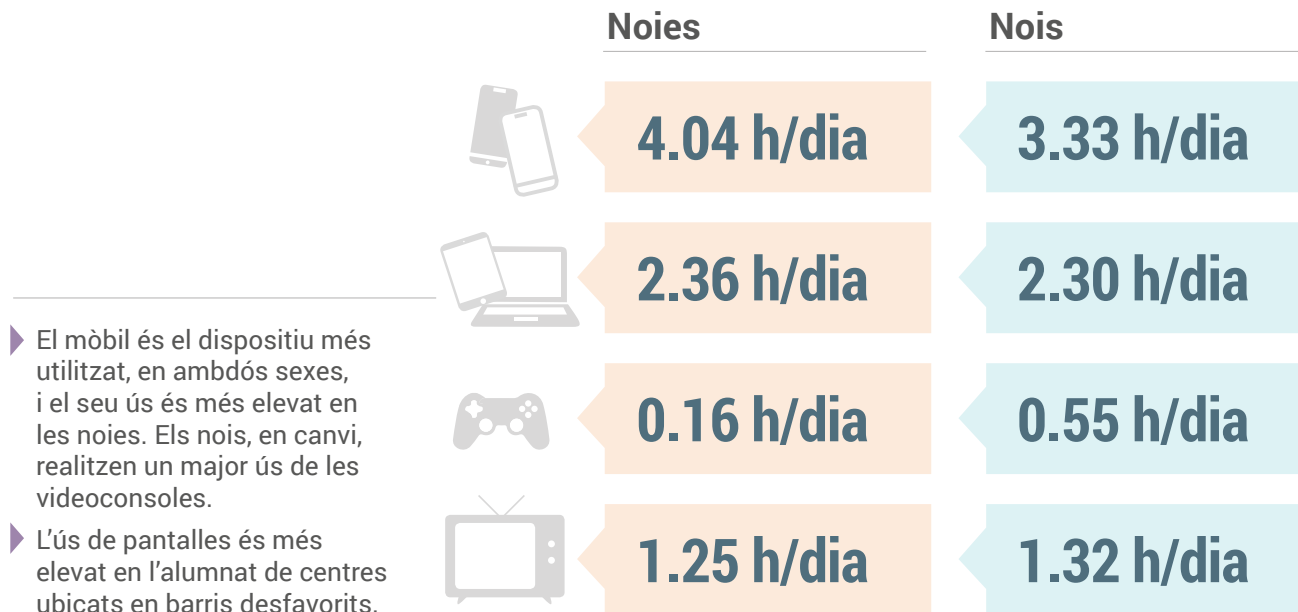
**Recomanació de la
National Sleep Foundation
de 8 hores de son.**

- ▶ El percentatge d'adolescents que dormen menys de les hores recomanades augmenta amb l'edat i és major en les noies.
- ▶ No s'observen diferències segons el nivell socioeconòmic del barri.

Temps de lleure i de descans

Ús de pantalles (en dies de classe)

Mitjana d'hores diàries d'ús de pantalles, fora d'horari lectiu:

Ús de pantalles (en caps de setmana)

Mitjana d'hores diàries d'ús de pantalles en caps de setmana:

Noies

5.36 h/dia

2.59 h/dia

0.32 h/dia

2.30 h/dia

Nois

4.48 h/dia

3.34 h/dia

2.59 h/dia

2.35 h/dia

- ▶ Els nois fan un major ús de tots els dispositius a excepció del mòbil, on l'ús és més alt en les noies.
- ▶ Els caps de setmana, augmenta l'ús del mòbil en ambdós sexes. En els nois augmenta, considerablement, l'ús de les videoconsoles.
- ▶ L'ús de pantalles és major en l'alumnat de centres ubicats en barris desfavorits.

Temps de lleure i de descans

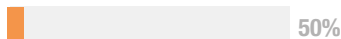
- ▶ L'edat mitjana del joc amb diners (en línia o presencialment) se situa en els 14 anys en ambdós sexes.
- ▶ La freqüència de joc amb diners és major en els nois, tant en línia com presencialment, i augmenta amb l'edat.

Joc amb diners

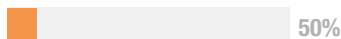
Percentatge d'alumnat que ha jugat amb diners en els últims 12 mesos.

Noies

En línia
2,7%

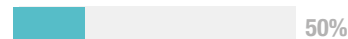

Presencialment
4,2%

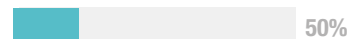

Nois

En línia
12,6%

Presencialment
12,1%

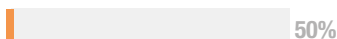
- ▶ No s'observen diferències significatives per nivell socioeconòmic del barri on es troba el centre escolar.

Joc problemàtic

Percentatge d'alumnat que realitza un possible joc problemàtic.

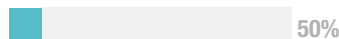
Noies

1,1%

Nois

5,9%

El possible joc problemàtic es defineix per la necessitat de: mentir per continuar jugant o bé d'apostar més i més diners en el joc.

- ▶ El possible joc problemàtic és més freqüent en els nois que en les noies. A més, entre els nois, augmenta amb l'edat.
- ▶ No hi ha diferències significatives per nivell socioeconòmic del barri on es troba el centre escolar.

Consum de substàncies addictives

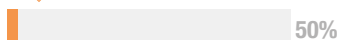
- ▶ El percentatge d'adolescents que fumen diàriament, i els que ho fan setmanalment, augmenta amb l'edat i és major en les noies.
- ▶ Aquests percentatges són més alts en l'alumnat de centres de barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Consum de tabac diari

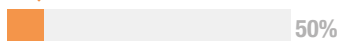
Percentatge d'adolescents que fumen tabac diàriament.

Noies

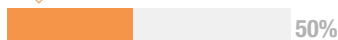
2n ESO
2,0%

4t ESO
6,4%

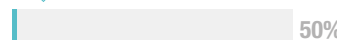

2n Batxillerat / CFGM
22,2%

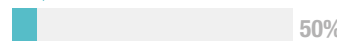

Nois

2n ESO
1,0%

4t ESO
4,2%

2n Batxillerat / CFGM
15,4%

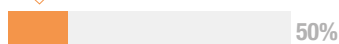
Consum d'alcohol en els últims 30 dies

Percentatge d'adolescents que han consumit alcohol en els últims 30 dies.

Noies

2n ESO

11,5%

4t ESO

32,2%

2n Batxillerat / CFGM

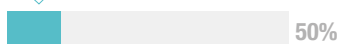
45,2%

Nois

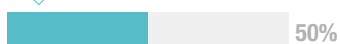
2n ESO

9,6%

4t ESO

25,8%

2n Batxillerat / CFGM

50,2%

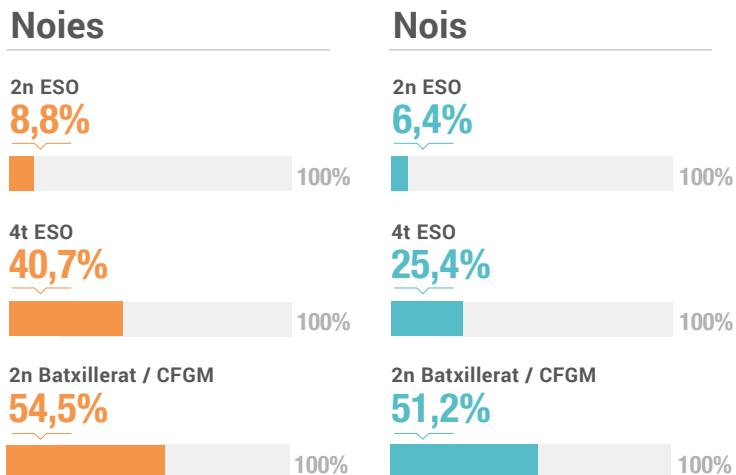

► L'edat mitjana de provar l'alcohol és de 13 anys i mig.

Consum de substàncies addictives

Borratxeres en els últims 6 mesos

Percentatge d'adolescents que s'han emborratxat alguna vegada, en els últims 6 mesos.

► Aquests percentatges són majors en l'alumnat de centres de barris de nivell socioeconòmic afavorit.

Consum intensiu d'alcohol

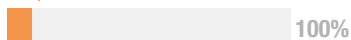
Percentatge d'alumnat que ha begut alguna vegada 5 o més begudes alcohòliques en una sola ocasió, en els últims 30 dies.

Noies

2n ESO
2,0%

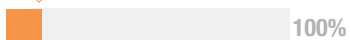

4t ESO
8,5%

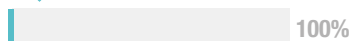
2n Batxillerat / CFGM

11,7%

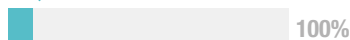

Nois

2n ESO
1,4 %

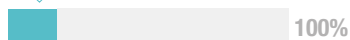

4t ESO
9,2%

2n Batxillerat / CFGM

17,1%

El consum intensiu d'alcohol és més freqüent en els nois que en les noies, especialment en els cursos de batxillerat i cicles formatius.

Consum de substàncies addictives

Consum de cànnabis en els últims 30 dies

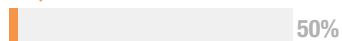
Percentatge d'alumnat que ha consumit cànnabis, en els últims 30 dies.

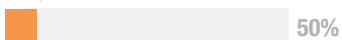
- ▶ El consum de cànnabis en els últims 30 anys augmenta amb l'edat, en ambdós sexes. Als cursos de 2n de Batxillerat/2n CFGM el consum és més alt en els nois.
- ▶ La mitjana d'edat d'inici de consum de cànnabis es situa a prop dels 15 anys.

Noies

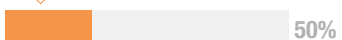
2n ESO
1,3%

4t ESO
5,2%

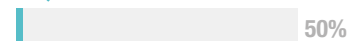

2n Batxillerat / CFGM
16,1%

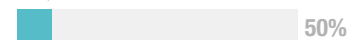

Nois

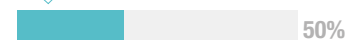
2n ESO
0,7%

4t ESO
5,7%

2n Batxillerat / CFGM
19,1%

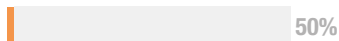

Consum de risc de cànnabis

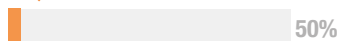
Percentatge d'adolescents que realitzen un consum de cànnabis de risc alt.

Noies

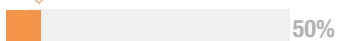
2n ESO
1,1%

4t ESO
2,5%

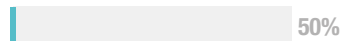

2n Batxillerat / CFGM
6,9%

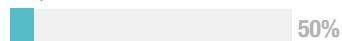

Nois

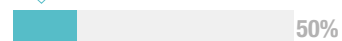
2n ESO
0,7%

4t ESO
4,0%

2n Batxillerat / CFGM
11,7%

El consum de cànnabis de risc alt augmenta amb l'edat i és major en nois que en noies, a 4t ESO i 2n batxillerat/2n CFGM.

► No s'observen diferències significatives en el consum de cànnabis de risc segons nivell socioeconòmic.

Consum de substàncies addictives

Consum de tranquil·litzants o medicaments per dormir en l'últim any

Percentatge d'alumnat que ha consumit tranquil·litzants o medicaments per dormir sense recepta mèdica l'últim any.

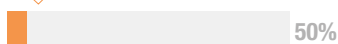

- ▶ L'edat mitjana d'haver consumit tranquil·litzants o medicaments per dormir, sense recepta mèdica, es situa en 14 anys.
- ▶ El seu consum augmenta amb l'edat i és més freqüent entre les noies.
- ▶ No hi ha diferències segons el nivell socioeconòmic del barri del centre educatiu.

Noies

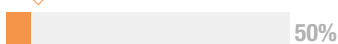
2n ESO

3,9%

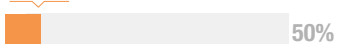
4t ESO

4,3%

2n Batxillerat / CFGM

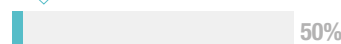
6,2%

Nois

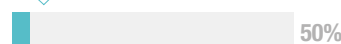
2n ESO

1,9%

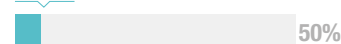
4t ESO

2,9%

2n Batxillerat / CFGM

4,9%

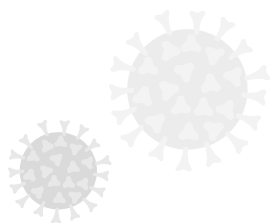

COVID-19

Dificultats durant la pandèmia

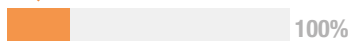
Com de difícil t'ha resultat reduir les relacions socials (amb les amistats, companys/es de l'institut, parella...)

Noies

Gens difícil

21,7%

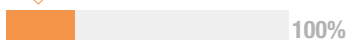
Difícil

52,9%

Molt difícil

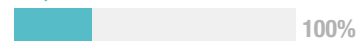
24,4%

Nois

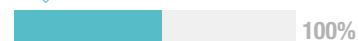
Gens difícil

27,2%

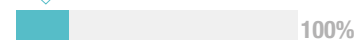
Difícil

51,2%

Molt difícil

19,3%

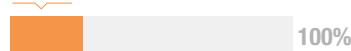
Com de difícil t'ha resultat mantenir hàbits saludables (activitat física, alimentació adequada, hores de son recomanades...)

- ▶ En general, les noies declaren major grau de dificultat, augmentant amb l'edat.
- ▶ És major en l'alumnat de centres educatius de nivell socioeconòmic afavorit.

Noies

Gens difícil

25,3%

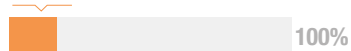
Difícil

56,0%

Molt difícil

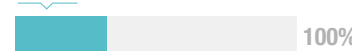
17,7%

Nois

Gens difícil

31,8%

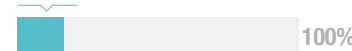
Difícil

48,2%

Molt difícil

17,8%

COVID-19

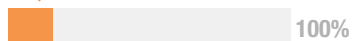
Preocupacions arran de la pandèmia

Perdre alguna persona
estimada

Noies

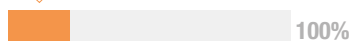
Gens de preocupació

15,4%

Preocupació

21,4%

Molta preocupació

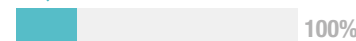
62,2%

Nois

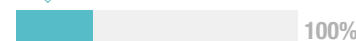
Gens de preocupació

20,1%

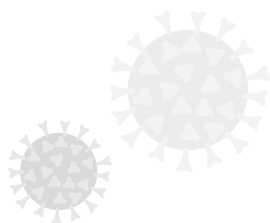
Preocupació

27,3%

Molta preocupació

50,3%

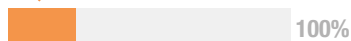

Que la mare/pare o persones tutores perdin la feina.

Noies

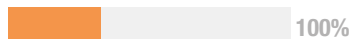
Gens de preocupació

23,9%

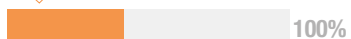
Preocupació

33,2%

Molta preocupació

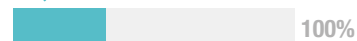
41,8%

Nois

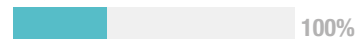
Gens de preocupació

32,0%

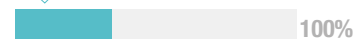
Preocupació

32,0%

Molta preocupació

33,8%

- ▶ En general, les noies mostren major grau de preocupació i aquesta augmenta amb l'edat.
- ▶ El grau de preocupació és major en l'alumnat de centres educatius de barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Idees clau

A continuació, es presenten 20 idees que descriuen la salut de l'alumnat adolescent de Barcelona i els seus principals determinants:

1

L'alumnat adolescent de Barcelona presenta una **bona salut global**. Malgrat això, s'observen **importants desigualtats de gènere i socioeconòmiques**.

2

La prevalença de **mala salut mental** és molt elevada i **ha augmentat en ambdós sexes però, especialment, entre les noies i en els barris de nivell socioeconòmic desfavorit**. Cal destacar que 2 de cada 10 noies enquestades presenta risc de patir un problema de salut mental i 4 de cada 10 declara malestar emocional.

3

La insatisfacció amb el propi cos supera el 50% en ambdós sexes i és major en les noies.

4

Augmenta l'alumnat en situació econòmica desfavorida en ambdós sexes. En concret, 2 de cada 10 adolescents enquestats indica trobar-se en situació econòmica familiar de privació.

5

L'alumnat de **barris socioeconòmicament desfavorits** declara **més pobresa energètica**, essent els percentatges més elevats entre les noies.

6

4 de cada 10 noies enquestades declara sentir-se **insegura en caminar pel seu barri a la nit**, especialment en aquells de nivell socioeconòmic desfavorit.

7

Més del 75% de l'alumnat enquestat afirma tenir unes **relacions familiars i escolars bones o molt bones**.

Idees clau

8

Un 16% de les noies declara sentir-se sovint sola. El sentiment de soledat en les noies duplica al dels nois i és major en barris socioeconòmicament desfavorits.

9

L'aspecte físic és la principal causa de discriminació en ambdós sexes. En les noies, el gènere és la segona causa de discriminació mentre que en els nois ho és el país d'origen o ètnia.

10

Ser víctima de maltractament per part de la parella es dona en major proporció en les noies i augmenta amb l'edat. A més, **1 de cada 4 noies** enquestades declara haver estat **víctima de maltractament per internet.**

11

El **52%** de les **noies de 17 a 19 anys** declara haver patit **assetjament sexual**, augmentant respecte a anys anteriors. Els espais on les noies declaren patir-ne més són: el carrer, les xarxes socials i els espais d'oci.

12

El **80%** de l'alumnat enquestat indica haver utilitzat un **mètode anticonceptiu efectiu en l'última relació sexual**. L'ús de la **píndola de l'endemà** incrementa amb l'edat, però **disminueix** respecte a anys anteriors.

13

El **sobrepès i l'obesitat augmenta a tots els grups d'edat** en ambdós sexes. Tot i així, és **més elevat en els nois** i en els barris de nivell socioeconòmic desfavorit.

Idees clau

14

Les noies declaren gairebé el **doble d'inactivitat física, o sedentarisme, que els nois** i és major en els barris socioeconòmicament desfavorits.

15

La meitat de l'alumnat enquestat **dorm menys hores de les recomanades**, durant els dies de classe.

16

El **joc amb diners és més freqüent entre els nois i augmenta amb l'edat**. Un 12% dels nois declara haver jugat amb diners l'últim any i un 6% afirma realitzar un possible joc problemàtic.

17

El **consum diari de tabac** continua la seva **evolució descendent, en ambdós sexes**. Malgrat això, segueix sent superior en les noies i augmenta amb l'edat. El **consum de cànnabis també ha disminuït en ambdós sexes**, però sobretot ho ha fet en els nois.

18

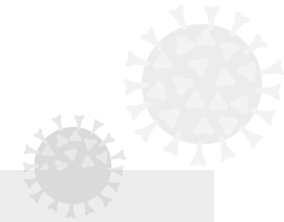
Respecte al **consum intensiu d'alcohol** cal destacar que és **superior en els nois però** mostra una **tendència decreixent**, especialment, entre l'alumnat de 17 a 19 anys.

19

Les principals **dificultats viscudes** pels i les adolescents, **durant la pandèmia** per la Covid-19, han estat **reduir les relacions socials**, sobretot amb els iguals, i **mantenir hàbits saludables** com, per exemple: l'activitat física, l'alimentació o dormir les hores recomanades.

20

La **mort d'alguna persona estimada** i la **pèrdua de la feina** per part **d'algun membre de la família**, degut a la pandèmia, són les **principals preocupacions** de l'alumnat enquestat. El grau de preocupació és superior en estudiants de centres situats en barris socioeconòmicament desfavorits.

Recursos d'interés

Programes de promoció de la salut a l'educació secundària

1r

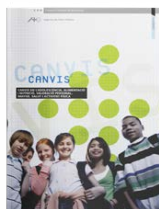
Pase.bcn

Prevenió
consum tabac

2n

Canvis

Canvis en
l'adolescència,
alimentació,
valoració personal,
imatge i
activitat física

3r

Sobre canyes
i petes!

Prevenió
consum alcohol
i cànnabis

a partir de 3r

Parlem-ne;
no et tallis!

Educació
afectivo-sexual

Programes
de Formació i Inserció

Reptes

Prevenió selectiva
de consum d'alcohol i
cànnabis

bit.ly/aspb-fresc

C S B Consorci Sanitari
de Barcelona

 **Agència
de Salut Pública**